

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ**

“Sağlıklı yaşam, mutlu bireyler, güler yüzlü toplum”

HEMATOLOJİ HASTA BİLGİLENDİRME EL KİTABI

HEMATOLOJİ SERVİSİ HASTA EĞİTİM FORMU

Sayın hastamız;

Bu form; hastalığınız hakkında genel bilgi ve dikkat etmeniz gereken hususlar hakkında bilgileri içermektedir.

1. HEMATOLOJİ HASTALIKLARI HAKKINDA GENEL BİLGİ (Bu kısımda kliniğimize yatan hastalıklar hakkında genel bilgi içermektedir)

Lösemi nedir?

Lösemi, kan kanseri ya da ilik kanseri olarak da bilinen bir hastalıktır. Kemik iliğinde kan yapımından sorumlu hücrelerin kontrolsüz çoğalması sonucunda gelişir ve aslında tek bir hastalık değildir; çok değişik tipleri vardır. Kanserleşen ilik hücreleri sağlıklı kan üretmedikleri gibi, iliği istila etmek suretiyle sağlıklı kan üretebilecek hücrelere de yer bırakmazlar.

Lösemiler en kaba şekilde akut ve kronik olmak üzere 2 guruba ayrılabilirler.

AKUT LÖSEMİLER:

ALL (Akut Lenfoblastik Lösemi): Kemik iliğinin anormal hücreler ile dolması ve bu hücrelerin kana ve tüm dokulara yayılması sonucu belirti veren kötü huylu bir hastalıktır. Çocuk ve gençlerde yaklaşık %80'lik oran ile en sık görülen lösemi tipidir. Bu hücreler kemik iliğinde normal kan yapımını bozar, vücudun çeşitli organlarına hasar verebilir.

AML (Akut Myeloblastik Lösemi) : Beyaz kan hücrelerinin (lökosit) çoğalmasıyla karakterize şekilli kan dokusunun kötü huylu tümörüdür. Herhangi bir yaşta meydana gelebilir. Bu hücreler hızla çoğalıp normal hücrelerin yerini alırlar. Kötü huylu hücreler normal kemik iliği

elemenlarının yerini aldıkça kemik iliği yetmezliği gelişir. Kan hücrelerinin fonksiyonlarındaki kayıp nedeniyle kişide kanama ve enfeksiyon şikayetleri başlar.

KRONİK LÖSEMİLER:

KLL (Kronik Lenfositik Lösemi) : Beyaz kan hücrelerini (Lökosit) meydana getiren hücrelerden lenfositler bağışıklık sisteminde bulunan ve enfeksiyonlara karşı savaşan hücrelerdir. Kronik lenfositik lösemi lenfositlerin kan ve kemik iliği başta olmak üzere vücutta aşırı birikmesidir. Bunun sonucunda kemik iliği ve kanda lenfositlerin sayısı çok artar. Ancak lenfositlerin sayısı artmakla beraber bağışıklık sistemi zayıflar. Çünkü bu lenfositler normal değildirler ve mikroplarla savaşamazlar. Kemik iliğinde aşırı derecede lenfositlerin çoğalması sonucu eritrosit, trombosit gibi normal hücrelerin yapılması engellenir.

KML (Kronik Myelositik Lösemi) : Kemik iliğinin kan hücrelerini oluşturan ana hücrelerinde, genetik yapının bozulması ile başladığını göstermektedir. Bu bozuk yapılanma, kemik iliği hücrelerinin aşırı ve kontrolsüz çoğalmasına neden olarak hastalarda bir kemik iliği kanseri gelişmesine yol açar.

Lenfoma : Vücudumuzda "**lenf**" adı verilen renksiz sıvıyı taşıyan çok küçük damarlardan oluşmuş bir ađ vardır. Bu ağa "**lenfatik** sistem" denir. **Lenf** sıvısı içinde, vücudumuzdaki enfeksiyonlara ve hastalıklara karşı savaşan **lenfosit** adlı beyaz kan hücreleri (**akyuvarlar**) bulunur.

Lenfoma ise; Lenf sisteminden köken alan habis(kötü huylu) bir hastalıktır.

Multipl Myeloma (M.M.): Kemik iliğinde kontrolsüzce çoğalan ve plazma hücresi olarak adlandırılan beyaz kan hücresi türünün neden olduğu nadir bir kanser türüdür. Kemik iliğinde aşırı sayıda plazma

hücresinin bulunması, kırmızı kan hücrelerinin, trombositlerin ve diğer beyaz kan hücrelerinin üretimini engelleyerek anemiye ve kanamaya karşı daha büyük bir yatkınlığa yol açar.

HEMATOLOJİ HASTASININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Hastalığınız ve hastalığınız nedeniyle aldığınız kemoterapilerin etkileri nedeniyle bağışıklık sisteminiz zayıflamış olduğu için enfeksiyonlara duyarlı konumdasınız.

Enfeksiyonlar gözle göremeyeceğiniz çok küçük mikroorganizmalar tarafından oluşturulmaktadır, bunlar bakteri, virüs, mantar türlerinden herhangi biri olabilmektedir.

Ateş yüksekliği ile birlikte kendini gösteren ağız içi enfeksiyonları, üst-alt solunum yolu enfeksiyonları, idrar yolu enfeksiyonları, büyük abdestinizi yaptığınız bölgeye ait enfeksiyonlarla karşılaşabilirsiniz. Bu durumda gerekli antibiyotik tedavileri uygulanıp bu enfeksiyonlar ile mücadeleniz sorumlu doktorlarınız tarafından yapılacaktır. Fakat bu enfeksiyonlara yakalanma olasılığını azaltmak için sizin de yapabileceğiniz uygulamalar mevcut olup aşağıda belirtilmiştir:

❖ Kesinlikle ziyaret yasaktır. Ve yanınızda sadece bir kişi refakatçi kalabilir.

❖ Hasta ve refakatçi maske mutlaka takmalıdır, Bu hastayı havadan gelen sizin gözle göremeyeceğiniz enfeksiyon etkenlerine karşı koruyacaktır. Refakatçinin ve ünitelerde bulunan herkesin maske takması hastayı enfeksiyonlara karşı korumak amaçlıdır.

❖ El yıkama enfeksiyonların önlenmesinde en etkili yöntemdir. Yemek öncesi-sonrası, tuvalet öncesi-sonrası, gazete

gibi eşyalara dokunduktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır. Ellerinizi su ve sabun kullanarak yıkayabilirsiniz fakat tuvalet sonrası temizlikte mutlaka antiseptik solüsyonların kullanılması gerekmektedir. Ellerinizi kurulamak için havlu değil kağıt havlu veya peçete gibi bir kere kullanılıp atılan malzemeleri kullanınız.

❖ Yemeklerden sonra ağız gargaraları mutlaka yapılmalıdır. Bu gargaralar ağızınızda enfeksiyon oluşturabilecek mikropları öldürücüdür. Dişler günde en az iki kez yumuşak bir diş fırçası ile fırçalanmalıdır, sert fırça kanamalara yol açabileceği için kullanılmamalıdır, diş ipi ağız içini zedelemekten kullanılabilir, diş macunu kullanılabilir, temizliğine dikkat edilmek şartıyla protez kullanılabilir.

❖ Mantar enfeksiyonlarını kolaylaştırması açısından odada taze veya kuru çiçek bulundurulmamalıdır.

❖ Yıkanma şansı olmayan oyuncaklar (özellikle tüylü, peluş, veya kumaş olanlar) odada bulundurulmamalıdır

❖ Her dışkılama sonrası makat bölgesi cilde zarar vermeyecek şekilde dikkatle temizlenmeli (yıkanmalı ve yumuşak tuvalet kağıdı ya da kağıt peçete ile kurulanmalıdır), her idrar çıkışını takiben de aynı işlem uygulanmalıdır, kadın hastalar temizliği önden arkaya doğru yapmalıdır, tuvalet sonrası eller antiseptik solüsyonla yıkanmalıdır.

❖ Kabız olmamanız gerekmektedir aksi takdirde makat bölgenizde zorlanmaya bağlı çatlaklar ve enfeksiyonlar oluşabilir bu sebeple düzenli tuvaletinizi yapmaya çalışmalısınız, tuvaletinizi rahat yapabilmeniz için verilen ilaçların dozunu kabız veya ishal

olmayacak şekilde önerilen doz aralığında kendinize göre ayarlayabilirsiniz

❖ Dışarıda, hangi şartlarda hazırlandığı belli olmayan gıdalar asla yenilmemelidir, özellikle etli ürünlerden örneğin kokoreç, cantık, lahmacundan uzak durulmalıdır. Çiğ veya az pişmiş et (kırmızı et, kümes hayvanı, balık, deniz ürünleri) yenilmemelidir. Çiğ veya az pişmiş yumurta ya da iyi pişmemiş yumurta içeren yiyecekler içeren yiyecekler de (mayonez, salata sosları) yenilmemelidir. Toprakla temas eden çiğ sebze ve meyveler iyice yıkanmalı, kabukları soyulmalı, mümkünse tüm gıdalar pişirilerek yenilmelidir. Şişe veya kutu içinde satılan meşrubatlar, meyve suları, soda, sıcak çay, kahve ve pastörize edilmiş her türlü ürün içilebilir. Musluk suyundan elde edilen buz kullanılmamalıdır.

❖ İçme veya diş fırçalama amaçlı musluk suyu kullanılacaksa en az bir dakika kaynatılmalıdır

❖ Banyo yapmanızda herhangi bir sakınca yoktur hatta vücut temizliğiniz açısından gereklidir, kateteriniz varsa banyo sırasında korunmalı ve ıslatılmamalıdır.

❖ Enfeksiyona yatkınlık (**Nötropeni**); kemoterapi sonrası beyaz kan hücrelerinin (akyuvar) azalması durumudur. Beyaz kan hücreleri insanları enfeksiyon etkenlerine (mikroplara) karşı koruyan hücrelerdir. Dolayısıyla bu hücrelerin azalması da hastaların enfeksiyon oluşturma riskini artırmaktadır. Enfeksiyon riskinden dolayı;

- Oda temiz ve düzenli olmalıdır.
- Çok gerekli olmadığı sürece koridora çıkılmamalıdır.
- Hastaların ve refakatçilerin birbirlerinin odalarına girmeleri yasaktır.
- Hastalar iç kapıdan dışarıdaki koridora çıkamazlar.
- ❖ Kanama yatkınlığı nedeniyle;
 - Ağız temizliği için kullanılan diş fırçası yumuşak olmalıdır.
 - Herhangi bir ağızda burunda yada ciltte oluşabilecek bir kanama hemen klinikte bulunan hemşirelere haber verilmelidir.
 - Baş dönmesi durumunda hemen hemşireye haber verilmeli ve kesinlikle ayağa kalkılmamalıdır.
 - Hastayı yakın gözlem amaçlı mutlaka bir refakatçi bulundurulmalıdır.

Hep Birlikte Sağlıklı Yarınlar...

**Hasta Konforunu ve Rahatlığını
Sağlayan Odalarımız**

**Ziyaretçiler ve Refakatçiler İçin
Uygun Bekleme Salonları**

Modern Laboratuvarlar

Gelişmiş Tanı ve Tedavi Üniteleri

Laboratuvar, Radyoloji ve
Patoloji sonuçlarına
hastane.pau.edu.tr
web adresinden ulaşabilirsiniz.

Randevu

Online Randevu

Web: hastane.pau.edu.tr
Telefon: 0.258 296 60 00-296 60 01

İLETİŞİM

***Pamukkale Üniversitesi Hastanesi Kınıklı Kampüsü
Acıpayam - Antalya Asfaltı Üzeri
Kınıklı - Denizli***

Memnuniyet, Öneri ve Şikayet
infohastane@pau.edu.tr